

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X SKUNDO NR. 4D-2024/1-1071 PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2025 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2024 m. spalio 8 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau citatose ir tekste – Inspekcija) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepateikiant atsakymo į jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundą (toliau – Skundas). Skundo nuorašas (kopija) pateiktas Inspekcijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ir akcinei bendrovei „A“.

2. Skunde, be kita ko, rašoma:

2.1. „X nuosavybės teise priklauso žemės sklypas [...] (toliau – Žemės sklypas). [...] Žemės sklypas ribojasi su valstybiniu žemės sklypu (toliau – Valstybinis žemės sklypas), kuriame yra vykdomi magistralinio kelio A14 Vilnius–Utena (toliau – Magistralinis kelias) kapitalinio remonto darbai (toliau – Darbai) pagal Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius–Utena ruožo nuo 64,332 iki 79,510 km. kapitalinio remonto techninį darbo projektą (toliau – Projektas). Projekto užsakovas – AB „A“ (toliau – Užsakovas)“ (šios ir kitų citatų kalba bei skyryba netaisytos).

2.2. „X 2024-08-01 kreipėsi į Inspekciją dėl neteisėtai vykdomų darbų, pažeidžiant Projekto ir Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ (toliau – KTR) reikalavimus (toliau – Skundas) [...] [...] Skundas buvo grindžiamas tuo, jog pagal Projektą turėjo būti vykdomi tik Magistralinio kelio kapitalinio remonto darbai, tačiau faktiškai yra vykdomi ne Magistralinio kelio kapitalinio remonto darbai, o rekonstrukcijos darbai, didinant Magistralinio kelio aukštį ne pagal KTR reikalavimus.“

2.3. „Pagal [...] Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) Inspekcija, 2024-08-01 gavusi Skundą, privalėjo atsakymą pateikti per 20 darbo dienų nuo Skundo gavimo dienos arba, informavusi apie tai X, pranešti, kad sprendimo pagal Skundą priėmimas yra pratęsiamas ne ilgiau kaip 10 dienų. [...] Terminas Skundui išnagrinėti baigėsi 2024-08-30, tačiau iki šio termino pabaigos Inspekcija sprendimo pagal Skunde nurodytas faktines aplinkybes nepriėmė, o taip pat Inspekcija nepranešė X, kad Skundo nagrinėjimas yra pratęsiamas 10 dienų terminui.“

2.4. „2024-09-11 X elektroniniu paštu pateikė Inspekcijai prašymą suteikti informaciją apie Skundo nagrinėjimo eigą.“

„[...] 2024-08-01 elektroniniu paštu info@vtpsi.lt buvo išsiųstas pranešimas „Dėl neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos)“ registracijos Nr. 3D-2616. Iki šiol nesu gavęs jokios informacijos iš Inspekcijos, nors terminas atsakymui pateikti jau yra praėjęs. Prašau informuoti kokių veiksmų buvo imtasi pranešime [...] nurodytoms aplinkybėms iširti.“

2.5. „2024-09-13 X gavo iš Inspekcijos elektroninį laišką [...], kuriame buvo nurodyta: „*Informuojame Jus, kad Jūsų kreipimosi Nr. 3D-2616 atsakingas vykdytojas – M. P. Vyriausiasis specialistas <...> (skambinti 113:00-15:00, IV 13:00-15:00, V 10:00-12:00) <...>. Dėl informacijos apie nagrinėjimo rezultatus, prašome kreiptis į atsakingą vykdytoją*“.“

2.6. „X bei jo atstovai Inspekcijos nurodytu telefono numeriu nurodytomis darbo valandomis daugiau kaip dešimt kartų bandė susisiekti su Inspekcijos pareigūnu M.P., tačiau visais atvejais telefono numeris buvo išjungtas. [...]. Taip pat, X ir jo atstovai skambino gautais iš Inspekcijos telefono numeriais skyriaus vadovui bei Inspekcijos vadovui, tačiau ir šiais numeriais prisiskambinti nepavyko. Pokalbių turinys su Inspekcijos pareigūnais, pateikusiais skyriaus vadovo bei Inspekcijos vadovo telefonų numerius, buvo Inspekcijos įrašytas [...].“

2.7. „[...] Inspekcija (jos pareigūnai (darbuotojai)) nevykdo jiems priskirtų pareigų, kadangi iki šio skundo išsiuntimo dienos (2024-10-08) Inspekcija nėra priėmusi jokio sprendimo pagal Skunde nurodytas aplinkybes, nors toks Sprendimas pagal Taisyklės privalėjo būti priimtas dar iki 2024-08-30.“

2.8. „X supranta, kad Magistralinio kelio remonto darbai yra valstybinės reikšmės, tačiau bet kokių atveju tokie darbai negali būti vykdomi, pažeidžiant Projekto ir/ar KTR reikalavimus, o taip pat žemės sklypų, kurie ribojasi su Valstybiniu žemės sklypu, savininkų teises. Inspekcija nevykdo jai priskirtų pareigų, siekiant įvertinti, ar vykdomi Magistralinio kelio remonto darbai nėra savavališki, vykdomi ne pagal Projekto ir KTR reikalavimus, todėl X dėl tokių Inspekcijos veiksmų (neveikimo) teikia šį skundą [...].“

3. Skunde Seimo kontrolierės prašoma: „išnagrinėti bei taikyti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatyme įtvirtintas poveikio priemonės“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Prie Skundo pridėtame Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skunde „Dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos)“, adresuotame Inspekcijai ir AB „A“ (pažymos 2.2 papunktis), be kita ko, nurodyta:

„[...] Derinant Projekto, pagal kurį atliekami Magistralinio kelio kapitalinio remonto darbai dalį, su Žemės sklypo savininku X, derinimui buvo pateikta Projekto dalies schema, kurioje nebuvo numatytas Magistralinio kelio išorės matmenų, tame tarpe Magistralinio kelio aukščio keitimas [...].“

[...] Vykdamas Darbus Magistralinio kelio atkarpoje, esančioje Valstybinio žemės sklypo dalyje, kuri ribojasi su Žemės sklypu, o taip pat ir kitose Valstybinio kelio dalyse yra keičiami Magistralinio kelio išorės matmenys, pažeidžiant KTR reikalavimus, o konkrečiu atveju – didinamas Magistralinio kelio aukštis, t. y. kai kuriose Magistralinio kelio vietose, viršutinė naujai įrengiamos Magistralinio kelio dangos altitudė paaukštėjo daugiau kaip vienu metru, o kai kur viršija ir pusantro metro. Tai iš esmės neatitinka Projekto ir KTR reikalavimų bei reiškia, jog yra vykdoma Magistralinio kelio rekonstrukcija, o ne kapitalinis remontas. [...].“

[...] Kadangi pagal suderintą Projektą gali būti atliekami tik Magistralinio kelio kapitalinio remonto darbai, vykdamas Darbus, kurie faktiškai yra prilyginami rekonstrukcijos darbams, tokių darbų vykdymas yra laikytinas neteisėtu ir prilygintinas savavališkai statybai.

[...] prašome savo kompetencijos ribose imtis Lietuvos Respublikos statybos įstatyme numatytų priemonių savavališkos statybos padariniams nustatyti bei pašalinti.“

5. Siekdama išsiaiškinti pirmiau aprašytas aplinkybes, Seimo kontrolierė 2024 m. spalio 31 d. raštu Nr. 4D-2022/1-1071/3D-2118 kreipėsi į Inspekciją, prašydama pateikti informaciją ir ją pagrindžiančius dokumentus, reikalingus tyrimui atlikti.

6. Inspekcijos 2024 m. lapkričio 29 d. rašte Nr. 2D-28543 Seimo kontrolierei nurodyta toliau pateikta informacija, pagrįsta įrodančiais dokumentais:

6.1. „Inspekcijoje nagrinėjamų prašymų ir skundų tvarka ir terminai nurodyti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo (toliau [citatoje ir tekste] – Priežiūros įstatymas) šeštajame skirsnyje „Prašymų ir skundų nagrinėjimas“, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu (toliau [citatoje ir tekste] – Statybos įstatymas), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau [citatoje ir tekste] – VAĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis [...] (toliau [citatoje ir tekste] – LRV Taisyklės). Nagrinėjant asmenų prašymus, skundus LRV Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti teisės aktai.

Inspekcija pažymi, kad nagrinėjamu atveju Inspekcija gali veikti tik teisės aktų – *lex specialis*, t. y. Priežiūros įstatymo, Statybos įstatymo, VAĮ nustatytų sąlygų ribose, laikydama si viešosios teisės principo, kad viešojo administravimo subjektas turi teisę veikti tik tiek, kiek tai leidžia teisės aktai. [...].“

6.2. Į Seimo kontrolierės prašymą „*chronologine tvarka surašyti visus veiksmus, kuriuos Inspekcija atliko nuo Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundo gavimo dienos*“, atsakya:

„[...] patikrinus DBSIS [Dokumentų valdymo bendroji informacinė sistema] registruotus duomenis ir dokumentus nustatyta, kad Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamente (toliau – Departamentas) 2024-08-01 gautas X (toliau – pareiškėjas) 2024-08-01 pranešimas „Dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos)“ (reg. Nr. 3D-2616, toliau – 2024-08-01 skundas) [...].

2024-08-14 Inspekcijoje gautas AB „A“ raštas Nr. 2D-11848 „Dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos darbų (savavališkos statybos) remontuojamame kelyje A14, ruože nuo 64,332 iki 79,510 km (S-84)“ (reg., Nr. 3D-2821, toliau – 2024-08-14 raštas) [...].

2024-10-08 gautas pareiškėjo 2024-10-08 skundas „Dėl valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos neveikimo“ (reg. Nr. 3D-3612, toliau – 2024-10-08 skundas) [...] ir kuris DBSIS užduotimi Nr. 105289191 pavestas tirti Inspekcijos Vidaus tyrimų skyriaus specialistui R.S. 2024-11-18 Inspekcija raštu „Dėl Jūsų skundo“ (reg. Nr. 2D-27219, toliau – 2024-11-18 raštas), pareiškėją informavo apie jo 2024-10-08 skundo tyrimo termino pratęsimą.

2024-10-23 Inspekcija surašė privalomąjį nurodymą Nr. PN-1343 (reg. Nr. PN-1343, toliau – 2024-10-23 privalomasis nurodymas), kuriuo UAB „B“ pareikalavo iki 2024-11-07 „[...] raštu atsakyti: kokių pagrindu Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius Utena ruožo nuo 64,332 iki 79,510 km statybos darbai buvo priskirti kapitalinio remonto statybos darbų rūšiai, atsižvelgiant į tai, kad Projekto duomenimis, aukštis yra padidintas“.

2024-10-28 Inspekcija raštu „Dėl tarnybinės pagalbos“ (DBSIS reg. 2024-10-28, Nr. 2D-25246, toliau – 2024-10-28 raštas), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai (toliau [citatoje ir tekste] – Aplinkos ministerija) pateikė prašymą, kuriuo paprašė: „[...] *prašome Aplinkos ministerijos suteikti tarnybinę pagalbą ir pateikti nuomonę, ar kelio viršaus altitudės pakeitimas yra priskirtinas kelio kapitalinio remonto statybos darbų rūšiai*“.

2024-11-06 Inspekcijos sprendimu „Tarpinis raštas dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos) remontuojamame kelyje A14, ruože P22-071A-A14-KRTDP (S-84)“ (DBSIS reg. 2024-11-06, Nr. 2D-26060, toliau – 2024-11-06 raštas), vadovaujantis Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 2 dalimi, nustatytas terminas atsakyti į 2024-08-01 skundą buvo pratęstas 20 darbo dienų.

2024-11-07 Inspekcijoje taip pat gautas UAB „B“ 2024-11-04 raštas Nr. 24-447 „Dėl 2024-10-23 privalomojo nurodymo Nr. 2D-24900“ (DBSIS reg. 2024-11-07, Nr. 1D-23148, toliau – 2024-11-07 raštas), kuriame nurodyta, kad: „[...] Apibendrinant, tai yra kapitalinio remonto Projektas, kurio metu atstatoma Kelio dangos konstrukcija, įvertinus esamas geologines sąlygas ir galiojančius normatyvus. Darbai Projekte numatyti ir vykdomi tik Kelio statinio ribose, Kelio konstrukcija atstatyta, Kelio ašis nekeičiama, Kelio ribos nekeičiamos. Nurodyta patvirtina, kad Kelio – linijinio inžinerinio statinio, kapitalinio remonto darbai vykdomi pagal Projektą, Kelias, jo konstrukciniai elementai, statiniai ir įrenginiai nėra pertvarkomi (tik stiprinami ar atstatomi), o atliekami Kelio trasos pakeitimai plane neviršija 30 %, kas reiškia, jog yra atliekama ne Kelio rekonstrukcija, o Kelio kapitalinis remontas“.

2024-11-18 Inspekcija raštu informavo pareiškėją, kad jo 2024-10-08 skundo tyrimo terminas vadovaujantis Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalimi, pratęstas „dėl poreikio įvertinti su pranešimu susijusią informaciją, darbuotojų trūkumo ir esant dideliame darbo krūviui, atsakymo į skundą nagrinėjimo terminas yra pratęsiamas, – atsakymą pateiksime kaip galima greičiau“.

2024-11-21 Inspekcijoje gautas Aplinkos ministerijos raštas Nr. D8(E)-5303 „Dėl kelio statybos darbų rūšies nustatymo (valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius - Utena ruožas nuo 64,332 iki 79,510 km)“ (DBSIS reg. 2024-11-21, Nr. 1D-24451, toliau – 2024-11-21 raštas), kuriame nurodyta, kad „[...] Atsakant į jūsų paklausimą, manome, kad reikia vadovautis kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 Automobilių keliai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. D1-11/3-3 „Dėl kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ patvirtinimo“ (toliau – KTR 1.01:2008). KTR 1.01:2008 1 priedo 4 punkte nurodyta, kad kelio kapitalinis remontas – statybos rūšis, kai pagal tai kelio kategorijai reglamentu nustatytus reikalavimus: 4.1. visiškai atstatomi ar sustiprinami kelio konstrukciniai elementai kartu su visais kelio kompleksui priklausančiais statiniais, įrenginiais ar juos įrengiant naujai; 4.2. iki 30 % keičiama kelio trasa plane, didinant horizontaliųjų kelio kreivių spindulius ar atliekant vietinius jo ištiesinimo darbus papildomai skirtingame žemės sklype“.

6.3. Į klausimus „dėl kokių priežasčių Pareiškėjui nebuvo pranešta apie jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundo nagrinėjimo Inspekcijoje pratęsimą, kaip numatyta teisės aktuose“, „dėl kokių priežasčių Inspekcija teisės aktuose numatytais terminais nepateikė Pareiškėjui atsakymo į jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundą“, atsakyta:

„[...] 2024-08-01 skundo nagrinėjimas DBSIS 2024-08-02 užduotimi Nr. 92920860 paskirtas Inspekcijos Departamento trečiojo statybos priežiūros skyriaus patarėjui M.P. (toliau – specialistas), kuris 2024-11-06 raštu Nr. 2D-26060 informavo pareiškėją apie tai, kad vadovaujantis Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 2 dalimi, nustatytas terminas atsakyti į pareiškėjo 2024-08-01 skundą buvo pratęstas 20 darbo dienų.

Pažymime, kad Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų skundai išnagrinėti reikalingų dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Aptariamame kontekste svarbu pažymėti ir tai, jog Inspekcijoje yra susiklosčiusi situacija kai yra darbuotojų, vykdančių statybos valstybinę priežiūrą kritinis trūkumas bei esamiems tenkantis itin didelis darbo krūvis, dėl to ne visi reikalingi veiksmai dėl nurodytos objektyvios priežasties gali būti atliekami nedelsiant ir (ar) net teisės aktų nustatytais terminais.

2024-11-06 rašte pareiškėjui Inspekcija taip pat nurodė, kad „Atsiprašome, kad dėl didelio darbo krūvio ir žmogiškųjų išteklių trūkumo, bei didelės jų kaitos, pranešimą į Jūsų raštą pateikiame nesilaikydami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų terminų“.

6.4. Į prašymą „paaiškinti, kodėl į Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 11 d. prašymą suteikti informaciją apie jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundo nagrinėjimo eigą [...] jam atsakymą pateikė Inspekcijos Administravimo skyrius (Raštinė), nurodydamas jo skundą Inspekcijoje

nagrinėjantį asmenį ir jo kontaktus; informuoti, ar Pareiškėjui buvo pateiktas kitas atsakymas apie jo skundo nagrinėjimo eigą“, atsakyta:

„[...] vadovaujantis LRV Taisyklių 18, 30, 32 punktų pagrindu Inspekcijos Administravimo skyrius (raštinė) savo kompetencijos ribose gauto pareiškėjo elektroninio laiško DBSIS neregistravo bei informavo pareiškėją apie tai, jog jo 2024-08-01 skundo atsakingas vykdytojas – „M. P. Vyriausiasis specialistas +370 645 07603 (skambinti I 13:00-15:00, IV 13:00-15:00, V 10:00-12:00) <...>“, o taip pat nurodė, kad dėl informacijos apie pareiškėjo 2024-08-01 skundo nagrinėjimo rezultatus, reikalinga kreiptis į atsakingą vykdytoją (M. P.).“

6.5. Į prašymą „pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Skunde nurodytų Pareiškėjo teiginių, kad „Inspekcijos nurodytu telefono numeriu nurodytomis darbo valandomis daugiau kaip dešimt kartų bandė susisiekti su Inspekcijos pareigūnu M. P., tačiau visais atvejais telefono numeris buvo išjungtas“, „skambino gautais iš Inspekcijos telefono numeriais skyriaus vadovui bei Inspekcijos vadovui, tačiau ir šiais numeriais prisiskambinti nepavyko“, atsakyta:

„[...] informuojame, kad elektroniniu laišku specialistas paaiškino, kad „Pareiškėjo siųstame laiške [...] nurodytas numeris Tel. [...], patikrinus telefono praleistų skambučių registrą, tokio praleisto numerio neradau, tačiau būtų galima kreiptis į Išteklių skyrių dėl skambintų numerių ištraukos. Darbinis telefonas darbo metu būna įjungtas, išjungiamas vakare 19-21 val., įjungiamas 8 val. ryte darbo dienomis. Savaitgaliais telefonas išjungtas“. [...] iš 2024-10-08 skundo teksto neaišku kas, kada, koku telefono numeriu, kokiam telefono abonentui konkrečiai skambino ir kiek kartų. Taip pat neaišku, kokios objektyvios priežastys (tuo metu vykęs pokalbis su kitu interesantu, darbo susitikimai, mokymai ar kitos) lėmė, kad pareiškėjas ar jo atstovai nesusisiekė su Inspekcijos specialistu, padalinio vadovu ar Inspekcijos viršininku. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Inspekcijos specialisto, padalinio vadovo ir Inspekcijos viršininko kontaktiniai telefonų numeriai nurodyti ir viešai prieinami interneto svetainėje <https://vtpsi.lrv.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/kontaktai/> skirsnyje „kontaktai“, be to pareiškėjas turėjo neapribotą galimybę papildomai kreiptis į Inspekciją ar Inspekcijos specialistą nurodytais elektroninio pašto adresais prašydamas suteikti reikiamą informaciją. Manome, kad Inspekcijos resursų naudojimas iš mobiliojo ryšio operatoriaus prašant pateikti specialisto, padalinio vadovo ar Inspekcijos viršininko tarnybinių telefonų įeinančių bei išeinančių pokalbių išklotines, nežinant iš kokių telefono numerių ir kada konkrečiai skambinta vienam ar kitam abonentui, prieštarautų VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintam efektyvumo principui, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato. Atkreiptinas dėmesys, kad šis principas įpareigoja bet kurį viešojo administravimo subjektą veikti taip, kad nebūtų atliekami tokio pobūdžio veiksmai, kurių rezultatas iš anksto aiškus pagal jau viešojo administravimo subjekto turimus duomenis.“

6.6. „[...] informuojame, kad Inspekcijoje 2024-08-01 ir 2024-10-08 pareiškėjo skundų tyrimas tęsiamas. Inspekcija apie 2024-08-01 ir 2024-10-08 skundų nagrinėjimo rezultatus ir priimtus sprendimus pareiškėją ir Seimo kontrolierę informuos papildomai.“

7. Tyrimo metu Inspekcija Seimo kontrolieri pateikė, be kitų, šiuos informaciją pagrindžiančius dokumentus:

7.1. AB „A“ 2024 m. rugpjūčio 14 d. atsakymo „Dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos darbų (savavališkos statybos) remontuojamame kelyje A14, ruože nuo 64,332 iki 79,510 km (S-84)“ Nr. 2-11898 Pareiškėjui (rašto kopija pateikta Inspekcijai, AB „C“ ir UAB „B“) kopiją (pažymos 6.2 papunktis, 8 punktas); rašte, be kita ko, nurodyta:

„Akcinė bendrovė „A“ (buvęs pavadinimas – akcinė bendrovė <...>) ir AB „C“ 2024 m. sausio 31 d. sudarė viešojo pirkimo sutartį Nr. S-84 „Magistralinio kelio A14 Vilnius-Utena ruožo nuo 64,332 iki 79,510 km kapitalinis remontas“. [...].“

KTR 1.01:2008 1 priedo, 4 punkte nurodyta, kad kelio kapitalinis remontas yra statybos rūšis, kai pagal kelio kategorijai reglamentu nustatytus reikalavimus (i) visiškai atstatomi ar sustiprinami kelio konstrukciniai elementai kartu su visais kelio kompleksui priklausančiais statiniais, įrenginiais ar juos įrengiant naujai; (ii) iki 30 % keičiama kelio trasa plane, didinant horizontaliųjų kelio kreivių spindulius ar atliekant vietinius jo ištiesinimo darbus papildomai skirtame žemės sklype.

KTR 1.01:2008 statybos rūšis nėra apibrėžta kelio aukščio keitimo parametrais, Magistralinio kelio A14 Vilnius-Utena ruožo nuo 64,332 iki 79,510 km kapitalinio remonto darbai vykdomi kelio - inžinerinio statinio ribose, o kelio trasos plane pakeitimai neviršija 30 %.

Taigi reziumuojant pažymima, jog vykdomi statybos darbai atitinka patvirtintą techninį darbo projektą ir KTR 1.01:2008 nuostatas.“

7.2. Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento 2024 m. lapkričio 6 d. rašto „Tarpinis raštas dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos) remontuojamame kelyje A14, ruože P22-071A-A14-KRTDP (S-84)“ Nr. 2D-26060, adresuoto Pareiškėjui, kopiją (pažymos 6.2 papunktis); rašte, be kita ko, nurodyta:

„Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamente [...] gautas 2024-08-01 kreipimasis „Dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos)“ (dokumentų valdymo bendrojoje informacinėje sistemoje „DBSIS“ (toliau - DBSIS) reg. 2024-08-01, Nr. 3D-2616), kuriame Jūs rašote: [...].

Inspekcijoje asmenų prašymai, skundai ir pranešimai nagrinėjami vadovaujantis Priežiūros įstatymu [...], Statybos įstatymu [...], VAĮ ir LRV Taisyklėmis. Nagrinėjant asmenų prašymus, skundus LRV taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti teisės aktai. [...].

Informuojame, kad Inspekcija 2024-10-28 raštu Nr. 2D-25246 „Dėl tarnybinės pagalbos“ kreipėsi į Aplinkos ministeriją [...] su prašymu pateikti nuomonę, ar kelio altitudės pakeitimas yra priskirtinas kelio kapitalinio remonto statybos darbų rūšiai.

Pažymėtina, kad Aplinkos ministerijos atsakymas dar negautas.

Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nuostata, jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų skundai išnagrinėti reikalingų dokumentų ir informacijos gavimo dienos.

Vadovaujantis Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalies nuostatomis, Jūsų skundo nagrinėjimo terminas yra pratęsiamas 20 darbo dienų nuo Aplinkos ministerijos rašto gavimo datos.

Atsiprašome, kad dėl didelio darbo krūvio ir žmogiškųjų išteklių trūkumo, bei didelės jų kaitos, pranešimą į Jūsų raštą pateikiame nesilaikydami VAĮ ir kituose teisės aktuose nustatytų terminų.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas: [...].“

7.3. Inspekcijos 2024 m. lapkričio 18 d. rašto „Dėl Jūsų skundo“ Nr. 2D-27219, adresuoto Pareiškėjui, kopiją (pažymos 6.2 papunktis); rašte, be kita ko, nurodyta:

„Inspekcija [...] gavo Jūsų 2024-10-08 skundą (Dokumentų valdymo bendrosios informacinės sistemos reg. Nr. 3D-3612) dėl Inspekcijos darbuotojų neveikimo.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje yra nustatytas skundų ir prašymų nagrinėjimo terminas, t. y. viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos, o dėl objektyvių priežasčių viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų apie tai per 5 darbo dienas informuojant skundą ar prašymą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis.

Informuojame, kad dėl poreikio įvertinti su pranešimu susijusią informaciją, darbuotojų trūkumo ir esant dideliame darbo krūviui, atsakymo į skundą nagrinėjimo terminas yra pratęsiamas, – atsakymą pateiksime kaip galima greičiau.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas [...].“

8. Inspekcijos 2025 m. sausio 2 d. atsakyme Nr. 2D-4, adresuotame Pareiškėjui, atsakymo kopiją pateikiant Seimo kontrolieriui, AB „A“, AB „C“ ir AB „B“, be kita ko, nurodyta:

„Inspekcijoje [...] gautas 2024-08-01 kreipimasis „Dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos)“ [...], kuriame Jūs iš esmės nurodote, jog vykdomi ne Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius–Utena ruožo nuo 64,332 iki 79,510 km kapitalinio remonto darbai, o rekonstrukcija bei prašoma imtis veiksmų pagal kompetenciją.

2024-10-08 raštu „Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos Inspekcijos prie Aplinkos ministerijos neveikimo“ Jūs kreipėtės į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių ir Inspekciją (DBSIS reg. 2024-10-08, Nr. 3D-3612), į kurią 2024-12-06 atsakyta raštu „Dėl Jūsų skundo“ Nr. 2D-29216 (DBSIS reg. 2024-12-06, Nr. 2D-29216), nurodant: „[...] Atsiprašome už nepatogumus, tačiau pažymime, kad Jūsų 2024-08-01 skunde keliamas iš esmės sudėtingas klausimas, kurio išnagrinėjimui reikia surinkti papildomus duomenis bei kreiptis į kitas institucijas. 2024-10-23 Inspekcija surašė privalomąjį nurodymą Nr. PN-1343 UAB „B“ dėl duomenų ir informacijos pateikimo, o 2024-10-28 raštu Nr. 2D-25246 „Dėl tarnybinės pagalbos“ kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją prašydama pateikti nuomonę dėl to, ar kelio altitudės pakeitimas yra priskirtinas kelio kapitalinio remonto statybos darbų rūšiai. Atsakymą į 2024-08-01 skundą gausite artimiausiu metu išnagrinėjus ir surinkus visus aktuales duomenis [...]“

2024-11-06 Inspekcija raštu „Tarpinis raštas dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos rangos darbų (savavališkos statybos) remontuojamame kelyje A14, ruože P22-071A-A14-KRTDP (S-84)“ Nr. 2D-26060 (DBSIS reg. 2024-11-06, Nr. 2D-26060) taip pat Jus informavo, kad vadovaujantis Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalies nuostatomis, Jūsų skundo nagrinėjimo terminas yra pratęsimas 20 darbo dienų nuo paskutinės dokumentacijos gavimo.

Informuojame, jog, atliekant tyrimą, buvo patikrinta informacija ir Centrinėje viešųjų pirkimo informacinėje sistemoje [...].

Atsakant į Inspekcijos užklausimus, 2024-08-14 AB „A“ raštu Nr. 2-11898 „Dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos darbų (savavališkos statybos) remontuojamame kelyje A14, ruože nuo 64,332 iki 79,510 km (S-84)“ (kurio gavėjas esate ir Jūs) (DBSIS reg. 2024-08-14, Nr. 3D-2821) paaiškino [...].

Inspekcija 2024-10-23 surašė privalomąjį nurodymą [...] UAB „B“ [...].

Projektuotojas, vykdydamas Privalomojo nurodymo reikalavimus, 2024-11-07 raštu Nr. 24-447 (DBSIS reg. 2024-11-07, Nr. 1D-23148) atsakė: [...].

2024-10-28 Inspekcija raštu „Dėl tarnybinės pagalbos“ Nr. 2D-25246 (DBSIS reg. 2024-10-28, Nr. 2D-25246) kreipėsi į Aplinkos ministeriją [...], su prašymu pateikti nuomonę, ar kelio viršaus altitudės pakeitimas yra priskirtinas kelio kapitalinio remonto statybos darbų rūšiai.

2024-11-21 Aplinkos ministerija raštu „Dėl kelio statybos darbų rūšies nustatymo Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius – Utena ruožas nuo 64,322 iki 79,510 km“ Nr. D8(E)-5303 (DBSIS reg. 2024-11-21, Nr. 1D-24451) pateikė nuomonę [...]. [...].

Vadovaujantis išdėstytu, magistralinio kelio A14 Vilnius – Utena kapitalinio remonto darbams statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, – Jūsų kreipimesi nurodomi Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius – Utena ruožas nuo 64,322 iki 79,510 km darbai yra priskiriami kelio kapitaliniam remontui.

Informuojame, kad Inspekcija neturi teisinio pagrindo imtis veiksmų, numatytų Priežiūros įstatymo 11 straipsnyje. [...].

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 5 straipsnio „Kelių plėtros politika, strategija ir jų įgyvendinimas“ 3 dalies nuostatomis, Akcinė bendrovė <...> (Pakeistas

pavadinimas iš Akcinė bendrovė <...> į Akcinė bendrovė „A“) organizuoja ir koordinuoja valstybinės reikšmės kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą [...]

Atsižvelgiant į tai, jog Jūs skundą esate teikę ir AB „A“, todėl nagrinėti pagal kompetenciją jai priskiriamų klausimų pakartotinai pagal kompetenciją nepersiunčiame. [...].

[...]. Inspekcija nesprenžia teisinių ginčų, dėl kitų fizinių ir juridinių asmenų veiklos, Jūsų manymu, vykdomos / įvykdytos neteisėtai arba pažeidžiant trečiųjų asmenų (tarp jų visuomenės) teises ir teisėtus interesus. Teisės aktuose visais atvejais numatyta galimybė fiziniams ir juridiniams asmenims kreiptis į teismą.

Atsižvelgiant į tai, jeigu Jūsų manymu, yra pažeidžiamos Jūsų teisės, dėl galimai daromo neigiamo poveikio Jūsų minimam žemės sklypui, turite teisę civiline tvarka kreiptis į teismą.

Atsiprašome, kad atsakymą dėl objektyvių priežasčių teikiame vėliau nei planuota.

Šis atsakymas gali būti skundžiamas [...].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

9. *Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis* – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

10. *Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Priežiūros įstatymas; teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2024 m. gegužės 1 d. su vėlesniais pakeitimais):*

7 straipsnio „Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos funkcijos, statybos valstybinės priežiūros pareigūnų pareigos“:

1 dalis – „Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.“

2 dalis – „Statybos valstybinė priežiūra apima: [...]; 2) statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą; 3) statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą; 4) statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą; 5) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą; [...]; 9) asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą; [...].“

11 straipsnio „Statybos patikrinimas“:

1 dalis – „Inspekcija statybos patikrinimus atlieka: [...]; 2) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu; [...].“

27 straipsnio „Inspekcijos teisės statybos valstybinės priežiūros srityje“ 1 dalis – „Inspekcija, atlikdama statybos valstybinę priežiūrą, turi teisę: [...]; 2) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pateikti visą su statyba susijusią informaciją ir dokumentus, išskyrus tuos, kuriuos pagal kompetenciją gali gauti pati; [...].“

30 straipsnio „Bendrosios skundų nagrinėjimo taisyklės“:

1 dalis – „Jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų skundai išnagrinėti reikalingų dokumentų ir informacijos gavimo dienos.“

2 dalis – „Dėl objektyvių priežasčių šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas Inspekcijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis, jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip.“

4 dalis – „Skundai, kiek to nereglamentuoja šis ar kiti specialieji įstatymai, nagrinėjami

Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

11. *Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo:*

2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“:

2 dalis – „**Administracinė procedūra** – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.“

3 dalis – „**Administracinės procedūros sprendimas** – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra.“

5 dalis – „**Administracinis sprendimas** – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.“

10 dalis – „**Prašymas** – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.“

12 dalis – „**Skundas** – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti.“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“:

4 dalis – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...]. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

5 dalis – „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: [...]; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; [...].“

14 straipsnis „Administracinio sprendimo apskundimas“ – „Asmuo turi teisę apskusti [...] viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo [...] veiksmo (neveikimo) arba vilkinimo paaikšėjimo asmeniui dienos tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.“

23 straipsnio „Administracinės procedūros pradžia“ 1 dalis – „Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos.“

12. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – LRV Taisyklės):*

18 punktas – „Prašymai ar skundai, pateikti žodžiu, į kuriuos galima atsakyti arba kuriais galima išspręsti asmeniui rūpimus klausimus iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią institucijos darbo dieną, nepažeidžiant asmenų ar institucijos interesų, institucijoje gali būti

neregistruojami, jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenustato kitaip. [...].“

30 *punktas* – „Prašymai ir skundai, išskyrus Taisyklių 18 punkte nurodytus prašymus ar skundus, tvarkomi ir apskaitomi atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų.“

32 *punktas* – „Prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

37 *punktas* – „Prašymą ar skundą, kai jis adresuotas kelioms institucijoms ir kai prašyme ar skunde nurodyti klausimai priskirtini kelių institucijų kompetencijai, nagrinėja kiekviena prašymą ar skundą gavusi institucija pagal savo kompetenciją ir asmeniui į jį atsako, pridėdama atsakymo kopijas kitoms prašymą ar skundą nagrinėjusioms institucijoms.“

38 *punktas* – „Jei institucijai yra adresuota prašymo ar skundo kopija ir tai prašyme ar skunde yra aiškiai nurodyta, institucija ją užregistruoja, įvertina prašymo ar skundo turinį, susipažindina su juo institucijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, tačiau paties prašymo ar skundo nenagrinėja ir į jį neatsako, jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip.“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

13. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo:*

13.1. *2013 m. spalio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1189-13/2013):*

„Viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimo priėmimui, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Minėtų terminų pažeidimas [...] neatleidžia viešojo administravimo subjektą nuo pareigos priimti administracinį sprendimą [...].“

13.2. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas (LVAT biuletenis Nr. 30, pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime):*

„[...] Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas [...]. Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų [...]. [...] Gero administravimo principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). [...] Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas yra saistoma *inter alia* gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų [...].“

Tyrimo išvados

14. Esminė Pareiškėjo Skunde keliamą problema yra jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundo nagrinėjimas Inspekcijoje, nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų.

Atsižvelgus į Skunde nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios Skundo dalys:

14.1. dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), vykdant statybos valstybinės priežiūros funkciją;

14.2. dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), gavus Pareiškėjo skundus.

Tyrimo išvados pateikiamos dėl kiekvienos iš šių Skundo dalių atskirai.

Dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), vykdančių statybos valstybinę priežiūros funkciją

15. Įvertinus tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus, teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 9–12 punktuose, teismų praktiką, pacituotą pažymos 13 punkte, susijusius su statybos valstybine priežiūra, konstatuotinos toliau išdėstytos aplinkybės.

Inspekcija, vadovaudamasi Priežiūros įstatymo 7 straipsnio nuostatomis, atlieka statybos valstybinę priežiūrą, kuri, be kita ko, apima: statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą; privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą; asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą.

Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų skundai išnagrinėti reikalingų dokumentų ir informacijos gavimo dienos; dėl objektyvių priežasčių 20 darbo dienų terminas Inspekcijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis, jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundas dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos darbų (pažymos 4 punktas) Inspekcijoje buvo gautas ir užregistruotas 2024 m. rugpjūčio 1 d. Pareiškėjas tą patį skundą adresavo ir AB „A“ (pažymos 1, 4 ir 8 punktai), kuri 2024 m. rugpjūčio 14 d. pateikė atsakymą Pareiškėjui, kad „vykdomi statybos darbai atitinka patvirtintą techninį darbo projektą ir KTR 1.01:2008 nuostatas“ (pažymos 7.1 papunktis). Pažymėtina, kad, vadovaudamasi LRV Taisyklių 37 punktu, reglamentuojančiu, jog „skundą, kai jis adresuotas kelioms institucijoms ir kai [...] skunde nurodyti klausimai priskirtini kelių institucijų kompetencijai, nagrinėja kiekviena [...] skundą gavusi institucija pagal savo kompetenciją ir asmeniui į jį atsako, pridėdama atsakymo kopijas kitoms [...] skundą nagrinėjusioms institucijoms“, AB „A“ Inspekcijai pateikė savo 2024 m. rugpjūčio 14 d. atsakymo Pareiškėjui kopiją. Atsižvelgiant į šį teisinį reglamentavimą, nesutiktina, šiuo atveju, su Inspekcijos pozicija, kad AB „A“ pateikė Inspekcijai 2024 m. rugpjūčio 14 d. raštą, atsakydama į Inspekcijos užklausimus (informacijos apie Inspekcijos užklausimus AB „A“ tyrimo metu nebuvo gauta), nurodyta Inspekcijos 2025 m. sausio 2 d. atsakyme Pareiškėjui (pažymos 8 punktas).

Inspekcija pirmuosius veiksmus, būtinus Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundai nagrinėti, atliko 2024 m. spalio 23 d., surašydama privalomąjį nurodymą Nr. PN-1343 UAB „B“, t. y. praėjus beveik trimis mėnesiams nuo Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundo gavimo Inspekcijoje. Seimo kontrolierės nuomone, toks ilgas laiko tarpas, per kurį Inspekcija kreipėsi su privalomuoju nurodymu, nedera su geru administravimu. Atsakymas į šį privalomąjį nurodymą Inspekcijoje gautas 2024 m. lapkričio 7 d. (pažymos 6.2 papunktis).

Inspekcija 2024 m. spalio 28 d. raštu kreipėsi į Aplinkos ministeriją, prašydama tarnybinės pagalbos, pateikiant nuomonę, reikalingą Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skunde iškeltos problemos nagrinėjimui. Aplinkos ministerijos atsakymas Inspekcijoje buvo gautas 2024 m. lapkričio 21 d. (pažymos 6.2 papunktis).

Taigi, paskutinis reikalingas dokumentas, Inspekcijai atliekant statybos valstybinę priežiūrą pagal Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundą, Inspekcijoje buvo gautas 2024 m. lapkričio 21 d. Nuo šios datos (kai Inspekcijoje gauti visi reikalingi dokumentai ir informacija) turėjo būti skaičiuojamas Priežiūros įstatyme nustatytas 20 darbo dienų terminas administraciniam sprendimui priimti pagal Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundą ir atsakymas Pareiškėjui turėjo būti pateiktas iki 2024 m. gruodžio 19 d. Inspekcija atsakymą (administracinį sprendimą) Pareiškėjui pateikė 2025 m. sausio 2 d. (atsakydama į jo 2024

m. rugpjūčio 1 d. ir 2024 m. spalio 8 d. skundus), jame pateikti paaiškinimai dėl jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skunde nurodytų aplinkybių, nurodyta atsakymo apskundimo tvarka.

Kaip jau minėta pirmiau, Priežiūros įstatyme yra numatyta, kad 20 darbo dienų terminas Inspekcijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis. Iš tyrimo metu gautos informacijos matyti, kad Inspekcija:

- 2024 m. lapkričio 6 d. raštu Pareiškėją, be kita ko, informavo, kad „Inspekcija 2024-10-28 raštu [...] kreipėsi į Aplinkos ministeriją“, kad „Aplinkos ministerijos atsakymas dar negautas“ ir, vadovaujantis Priežiūros įstatymo nuostatomis, Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. „skundo nagrinėjimo terminas yra pratęsiamas 20 darbo dienų nuo Aplinkos ministerijos rašto gavimo datos“ (pažymos 6.2, 6.3 ir 7.2 papunkčiai, 8 punktas). Pagal šiame rašte pateiktą informaciją atsakymas Pareiškėjui turėjo būti pateiktas, kaip jau minėta pirmiau, iki 2024 m. gruodžio 19 d., nes Aplinkos ministerijos raštas Inspekcijoje buvo gautas 2024 m. lapkričio 21 d.;

- 2024 m. lapkričio 18 d. Pareiškėją informavo apie jo 2024 m. spalio 8 d. skundo tyrimo termino pratęsimą. Rašte, be kita ko, nurodyta, kad Inspekcija gavo Pareiškėjo „2024-10-08 skundą [...] dėl Inspekcijos darbuotojų neveikimo“ (taigi, ne dėl galimai neteisėtai vykdomų statybos darbų, o būtent dėl Inspekcijos darbuotojų neveikimo, vykdančių šiuo galimai neteisėtai vykdomų statybos darbų valstybinę priežiūrą) ir, vadovaudamasi VAĮ nuostatomis (pastebėtina, kad tyrimo metu Seimo kontrolierei buvo pateikta klaidinanti informacija, jog Pareiškėjo 2024 m. spalio 8 d. skundo tyrimo terminas pratęstas „vadovaujantis Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalimi“ (pažymos 6.2 papunktis), pratęsia šio skundo nagrinėjimo terminą (pažymos 7.3 papunktis). Dėl šių priežasčių, Inspekcijos 2024 m. lapkričio 18 d. raštas nelaikytinas informacija apie Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundo nagrinėjimo termino pratęsimą;

- 2024 m. gruodžio 6 d. raštu Pareiškėją informavo, kad „2024-08-01 skunde keliamas iš esmės sudėtingas klausimas, kurio išnagrinėjimui reikia surinkti papildomus duomenis bei kreiptis į kitas institucijas. 2024-10-23 Inspekcija surašė privalomąjį nurodymą [...] UAB „B“ [...], o 2024-10-28 raštu [...] kreipėsi į Aplinkos ministeriją [...]. Atsakymą į 2024-08-01 skundą gausite artimiausiu metu išnagrinėjus ir surinkus visus aktualius duomenis“ (pažymos 8 punktas). Daugiau informacijos dėl šio rašto Seimo kontrolierei tyrimo metu nepateikta, tačiau, atsižvelgiant į jo turinį, jis nelaikytinas informacija apie Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, juolab, kad toks pratęsimas jau buvo 2024 m. lapkričio 6 d. rašte, 2024 m. gruodžio 6 d. rašte naujų faktų nenurodoma, o išdėstomi tie patys, nurodyti 2024 m. lapkričio 6 d. rašte.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Skundo dalis dėl *Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), vykdančių statybos valstybinę priežiūros funkciją* pripažinta pagrįsta, nes pirmieji veiksmai, būtini Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundai išnagrinėti ir atlikti statybos valstybinę priežiūrą, Inspekcijoje pradėti praėjus beveik trimis mėnesiams (2024 m. spalio 23 d. privalomasis nurodymas) nuo šio skundo gavimo ir 2025 m. sausio 2 d. administracinis sprendimas priimtas vėluojant nuo 2024 m. lapkričio 6 d. rašte nurodomos datos – „skundo nagrinėjimo terminas yra pratęsiamas 20 darbo dienų nuo Aplinkos ministerijos rašto gavimo datos“, kuris Inspekcijoje gautas 2024 m. lapkričio 21 d.

Skundo tyrimo metu Inspekcija Seimo kontrolierei paaiškino, kad „Inspekcijoje yra susiklosčiusi situacija kai yra darbuotojų, vykdančių statybos valstybinę priežiūrą kritinis trūkumas bei esamiems tenkantis itin didelis darbo krūvis, dėl to ne visi reikalingi veiksmai dėl nurodytos objektyvios priežasties gali būti atliekami nedelsiant ir (ar) net teisės aktų nustatytais terminais“. Taip pat iš tyrimui pateiktų dokumentų turinio matyti, kad Inspekcija ne kartą Pareiškėjo atsiprašė, kad Inspekcija nesilaiko teisės aktuose nustatytų terminų (pažymos 6.3, 7.2 papunkčiai ir 8 punktas). Tačiau Seimo kontrolierė atkreipia Inspekcijos dėmesį į tai, kad viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai

sprendimui priimti, kaip pažymima ir teismų praktikoje (pažymos 13.1 papunktis), yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsimas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Pažymėtina ir tai, kad atsakymų per teisės aktuose nustatytus terminus nepateikimas asmenims nedera su gero administravimo principu, kuriuo, kaip ne kartą savo sprendimuose yra pažymėjęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (pažymos 13.2 papunktis). Terminai suteikia stabilumo bei aiškumo teisiniuose santykiuose. Terminų nesilaikymas nėra suderinamas su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais. Asmenys, besikreipiantys į viešojo administravimo subjektą, pagrįstai tikisi, kad jų prašymai ne tik bus išsamiai išnagrinėti, jiems bus pateikti motyvuoti atsakymai (sprendimai), bet ir tikisi to, kad atsakymai jiems bus pateikiami per teisės aktuose nustatytus terminus.

Dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), gavus Pareiškėjo skundus

16. Įvertinus tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus, teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 9–12 punktuose, teismų praktiką, pacituotą pažymos 13 punkte, susijusius su Inspekcijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), gavus Pareiškėjo skundus, konstatuotinos toliau išdėstytos aplinkybės.

16.1. VAĮ įtvirtinta, kad asmuo turi teisę apskūsti viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo veiksmo (neveikimo) (14 straipsnis), kad administracinė procedūra yra pagal VAĮ įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą (2 straipsnio 2 dalis) ir ji pradeda viešojo administravimo subjekto vadovo (jo įgaliotų asmenų) rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos (23 straipsnio 1 dalis).

Pareiškėjas dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) kreipėsi į Inspekciją 2024 m. rugsėjo 11 d. elektroniniu paštu, nurodydamas, kad 2024 m. rugpjūčio 1 d. pateikė skundą Inspekcijai ir iki šiol nėra gavęs „jokios informacijos iš Inspekcijos, nors terminas atsakymui pateikti jau yra praėjęs“ (pažymos 2.4 papunktis).

Skundo Seimo kontrolieriui kopiją Pareiškėjas pateikė, be kitų subjektų, ir Inspekcijai (pažymos 1 ir 2 punktai). Pagal LRV Taisyklių 38 punktą, jei institucijai yra adresuota skundo kopija ir tai skunde yra aiškiai nurodyta, institucija ją užregistruoja, įvertina skundo turinį, supažindina su juo institucijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, tačiau paties skundo nenagrinėja ir į jį neatsako, jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip. Nagrinėjamu atveju Inspekcija nagrinėjo Pareiškėjo Skundą, tad laikytina, kad 2024 m. spalio 8 d. Inspekcijai buvo pateiktas dar vienas Pareiškėjo skundas dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo).

Inspekcija, gavusi pirmiau minėtus skundus, turėjo pradėti administracinę procedūrą ir priimti atitinkamą administracinės procedūros sprendimą. Pagal Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 11 d. skundą Inspekcija administracinės procedūros nepradėjo, į jo laišką Inspekcijos raštinė atsakė 2024 m. rugsėjo 12 d., nuroydamą jo skundą Inspekcijoje nagrinėjantį asmenį ir jo kontaktus (pažymos 2.5 ir 6.4 papunkčiai). Į 2024 m. spalio 8 d. gautą skundą Inspekcija atsakė Pareiškėjui 2025 m. sausio 2 d., t. y. bendrai atsakydama į jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. ir 2024 m. spalio 8 d. skundus.

16.2. Tyrimo metu Inspekcija Seimo kontrolieriui paaiškino, kad, gavusi Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 11 d. skundą, jo neregistravo – „vadovaujantis LRV Taisyklių 18, 30, 32 punktų pagrindu Inspekcijos Administravimo skyrius (raštinė) savo kompetencijos ribose gauto pareiškėjo elektroninio laiško DBSIS neregistravo“ (pažymos 6.4 papunktis).

Pažymėtina, kad LRV Taisyklių 18 punktas, kurį paaiškinimuose nurodo ir Inspekcija, reglamentuoja, jog prašymai ar skundai „į kuriuos galima atsakyti arba kuriais galima išspręsti asmeniui rūpimus klausimus iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią institucijos darbo dieną, nepažeidžiant asmenų ar institucijos interesų, institucijoje gali būti neregistruojami, jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenustato kitaip“, tačiau tik tada jei jie „pateikti žodžiu“ (pažymos 12 punktas). Šiuo atveju Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 11 d. skundas buvo pateiktas ne žodžiu, o raštu (elektroniniu paštu), todėl jis turėjo būti Inspekcijoje registruotas, t. y. tvarkomas ir apskaitomas „atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų“ (LRV Taisyklių 30 punktas), kas nebuvo padaryta.

16.3. Pareiškėjas, kaip jau minėta pažymos 15 punkte, kelis kartus gavo informaciją dėl jo skundų termino pratęsimo arba informaciją, kad atsakymą gaus „artimiausiu metu išnagrinėjus ir surinkus visus aktualius duomenis“. Be to, dėl terminų pratęsimo buvo nurodyti skirtingi teisės aktai, reglamentuojantys skirtingus terminus skundams išnagrinėti. Iš 2024 m. rugsėjo 11 d. skundo Inspekcijai ir Skundo (pažymos 2.3, 2.6 papunkčiai) turinių matyti, kad Pareiškėjas tikėjosi, jog jo 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundas Inspekcijoje bus nagrinėjamas pagal VAĮ nuostatas ir nagrinėjimas truks 20 darbo dienų (pratęsus terminą – dar 10 darbo dienų). Apie tai, kad 2024 m. rugpjūčio 1 d. skundas yra nagrinėjamas ne pagal VAĮ, o pagal Priežiūros įstatymo nuostatas, Pareiškėjas pirmą kartą buvo informuotas 2024 m. lapkričio 6 d. raštu. Dėl šių priežasčių, natūralu, kad Pareiškėjui pagrįstai galėjo kilti neaiškumų, kada jam konkrečiai tikėtis Inspekcijos atsakymo į jo skundus.

16.4. Dėl Skundo teiginių, kad Pareiškėjas ir „jo atstovai Inspekcijos nurodytu telefono numeriu nurodytomis darbo valandomis daugiau kaip dešimt kartų bandė susisiekti su Inspekcijos pareigūnu M. P., tačiau visais atvejais telefono numeris buvo išjungtas“, kad „skambino gautais iš Inspekcijos telefono numeriais skyriaus vadovui bei Inspekcijos vadovui, tačiau ir šiais numeriais prisiskambinti nepavyko“ (pažymos 2.6 papunktis), Inspekcija tyrimo metu, be kita ko, paaiškino, jog patikrinę Inspekcijos pareigūno M. P. „telefono praleistų skambučių registrą“ Pareiškėjo „praleisto numerio“ nerado, o „darbinis telefonas darbo metu būna įjungtas“ (pažymos 6.5 papunktis). Inspekcija taip pat paaiškino, kad iš „2024-10-08 skundo teksto neaišku kas, kada, koku telefonu, kokiam telefono abonentui konkrečiai skambino ir kiek kartų“, „taip pat neaišku, kokios objektyvios priežastys (tuo metu vykęs pokalbis su kitu interesantu, darbo susitikimai, mokymai ar kitos) lėmė, kad pareiškėjas ar jo atstovai nesusisiekė su Inspekcijos specialistu, padalinio vadovu ar Inspekcijos viršininku“, o „Inspekcijos resursų naudojimas iš mobiliojo ryšio operatoriaus prašant pateikti specialisto, padalinio vadovo ar Inspekcijos viršininko tarnybinių telefonų įeinančių bei išeinančių pokalbių išsklotines, nežinant iš kokių telefono numerių ir kada konkrečiai skambinta vienam ar kitam abonentui, prieštarautų [...] efektyvumo principui“. Taigi Inspekcija aiškinosi Pareiškėjo ir jo atstovų negalėjimo prisiskambinti nurodytais telefonų numeriais į Inspekciją aplinkybes, jos paaiškinimai pateikti, tačiau, nagrinėjamu atveju, jų patikrinti ir įvertinti nėra galimybės.

Seimo kontrolierės nuomone, asmenys, telefonu besikreipiantys į Inspekcijos pareigūnus, pagrįstai tikisi tinkamo aptarnavimo, tad nėra pateisinama tai, kad gali kilti ir kyla situacijų, kai asmenys negali nurodytais telefonų numeriais prisiskambinti Inspekcijos pareigūnams. Tokios situacijos negali būti laikomos geru administravimu, atsakingu valdymu ir tinkamu tarnavimu žmonėms. Todėl tikslinga į tai atkreipti Inspekcijos viršininko dėmesį, rekomenduojant imtis priemonių užtikrinti, kad tokios situacijos dėl negalėjimo prisiskambinti Inspekcijos pareigūnams ateityje nesikartotų.

17. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, pažymi, kad Inspekcija savo veikloje turi vadovautis gero administravimo, atsakingo valdymo principais, todėl pripažįsta, kad Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą buvo pažeista dėl šios pažymos 16 punkte

nurodytų priežasčių ir jo Skundo dalis *Dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo)*, gavus *Pareiškėjo skundus* yra pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį *Dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo)*, vykdamą statybos valstybinės priežiūros funkciją pripažinti pagrįsta.

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį *Dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo)*, gavus *Pareiškėjo skundus* pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

20. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkui** rekomenduoja:

20.1. atkreipti dėmesį į šioje pažymoje nustatytus teisės aktų pažeidimus (pažymos 15 ir 16 punktai);

20.2. imtis priemonių užtikrinti, kad pažymoje konstatuoti pažeidimai ateityje nesikartotų, Inspekcijos pareigūnai, vykdydami statybos valstybinės priežiūros funkciją, laikytusi teisės aktų nuostatų dėl terminų, esant pagrindui būtų tinkamai priimami sprendimai dėl skundų nagrinėjimo termino pratęsimo, pagal skundus dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) būtų pradeda administracinė procedūra ir priimamas administracinės procedūros sprendimas;

20.3. atkreipti dėmesį į Pareiškėjo Skunde nurodytas aplinkybes, susijusias su asmenų aptarnavimu telefonu Inspekcijoje (pažymos 2.6 ir 6.5 papunkčiai), į tyrimo išvadas, nurodytas pažymos 16.4 papunktyje, ir imtis priemonių užtikrinti, kad tokios situacijos dėl negalėjimo prisiskambinti Inspekcijos pareigūnams ateityje nesikartotų.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamas, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos**.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Pareiškėją** ir **Seimo kontrolierę** (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@Irski.lt).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė